

Posudek oponenta bakalářské práce

Jméno: Pyin Nyar Zeya

Ročník: 3. bakalářský

Název práce: SAN MINN (ANEK) UMĚLEC, KTERÝ DÁVÁ PŘEDNOST TVORBĚ A OBRAZŮM PŘED SVÝM ŽIVOTEM

Vedoucí práce: Vít Janeček

Pyin Nyar Zeya jako svoji teoretickou práci zpracoval monografickou studii o současném barmském umělci San Minnovi (narozen v roce 1951 v Yangunu, Myanmar). Jde o v barmském kontextu poměrně známou osobnost, patřící do skupiny umělců, kterým se i v období vlády junty dostalo jistého mezinárodního povědomí. U San Minn je pro autora příkladem etického měřítko, uměleckého disidenta, který „vystoupil z barmského malířského mainstreamu a nikdy nenamaloval komerční obraz“. Pyin si tuto osobnost zvolil proto, že s ním má osobní kontakt a považuje jej v barmském malířství za „unikátní jev“. Pyin v úvodu textu uvádí, že se pokusil „ukázat život umělce a malíře, který žil 50 let pod vojenskou nadvládou“ a reflektovat tak na jeho příkladu „celkový vývoj a stav výtvarné scény v Barmě“.

Práce má 33 stran s ilustracemi v textu a biografickou poznámku San Minna plus 27 odkazů na použitou literaturu. Předkládaný text bakalářské práce je evidentně překladem, obdržel jsem jeho verzi v angličtině. Pak byl převeden do češtiny a předpokládám, že byl formulován původně v barmštině, což vysvětluje některé najasně a záhadné formulace.

Po obsahové stránce je text vystavěn jasně a logicky. Většina kapitol se zabývá vývojem San Minnovy malířské tvorby, počínaje začátkem 70. let, kdy se původně student biologie začal věnovat malbě, až do současnosti. Kapitola 6. se zabývá povahou institucionální cenzury umění v Barmě, která v různých vlnách a tvarech ovládala tamní kulturu od roku 1962, kdy se se tam dostala k moci socialistická vojenská vláda, až do roku 2011, kdy byla z domácího vězení propuštěna Aung San Suu Kyi.

Polovinu století byly umění a kultura v Barmě vystaveny zvláštní a tvrdé formě kontroly a do roku 1988 téměř dokonalé izolaci. Cenzura měla díky ideologické a ekonomické podobě státu jinou povahu, než byla normativní ideologická cenzura například ve Vietnamu, Sovětském Svazu, nebo v ČLR. Jak Pyin uvádí na str. 26 neaplikovaly komise na obrazy než mohly být vystaveny na veřejnosti na tvorbu jasné požadavky, týkající se námětu, nebo stylu socialistického realismu. Prostě zakázala obraz, pokud v něm dešifrovala jakýkoliv prvek, který by mohl nést ambivalentní referenci na život v diktatuře.

Osobnost San Minna se autorovi podařilo zachytit celkem plasticky, dobře jsou popsány a interpretovány nejdůležitější díla. Styl textu prozrazuje, že jde o dvojitý překlad a mám pocit, že Pyin měl dát překlad ještě jednou zkontrolovat.

Přestože jsem v oblasti barmského současného umění naprostý ignorant, zdá se mi, že několika dalším osobnostem výtvarného umění, které - vedle San Minna - v Barmě/ Myanmaru působí, nebo působily - by mohlo být věnováno více pozornosti. V závěru práce bych vedle uvedených jmen malířů Paw Oo Theta a U Chit Nyeina, kteří ovlivnili San Minna, uvítal krátkou informaci o výtvarných umělcích, kterým se dostalo pozornosti nejen v okolích zemích, jako Thajsko, Singapur, ale i v Japonsku, USA a západní Evropě. Našel jsem v rychlosti na internetu jména jako *Aung Myint*, *Sandar Khin* nebo *Bagyi Aung Soe*. Zajímalo by mne také myanmarský pohled na nedávný úspěch mladého barmského umělce a performerera *Moe Satta*, kterému se podařilo získat ocenění nadace Hugo Boss.

S tím souvisí také moje otázka po rozhodnutí zaměřit se na umělce, jehož tvorba patří převážně do oblasti malířství. Pyin Nyar Zeya studoval na Centru audiovizuálních studií, kde je sice žánr malířství jedním z nejdůležitějších komplementárních médií, těžiště zájmu spočívá přece jen v pohyblivém obraze a časově definovanému umění. V Thajsku, Indonésii, nebo Singapuru se během 90. let politicky nejagilnějším projevem protestu stala performance. Zajímala by mne otázka jaké odezvy se dostalo „umění akce“ (třeba v soukromém, nebo veřejném prostoru) v barmské situaci, kde pouliční protesty a střety s policií byly tak častným jevem.

Překládaná práce splňuje formální požadavky, aby byla připuštěna k obhajobě.
Navrhovaná známka C.

Mgr. Miloš Vojtěchovský

